

คนที่จิตใจอ่อนแอ ไม่ได้รับการฝึกฝนเกิดอุปนิสัยที่เข้มแข็ง รู้เท่าทัน ด้านทานความเย้ายวนได้ ก็จะตกเป็นเหยื่อ และมีชีวิตที่ยากลำบาก ไร้ความสุข

ในสะดวกสาร [พพ. ๘๓๙ เล่ม ๒ หนังสือเพื่อความพอเพียงของชีวิต](#) ซึ่งออกเผยแพร่มา ๓ ปีแล้ว มีเรื่องอุปนิสัยศึกษา เป็นเรื่องหลักเรื่องหนึ่ง

คำนี้ในภาษาอังกฤษคือ

character

development

นั่นเอง

เมื่อค้น ภูเกิ้ล ด้วยคำว่า อุปนิสัยศึกษา ก็ได้ผลการค้นจำนวนมาก โดยชิ้นแรกคือ [ข่าวนี](#)

ที่จริง ตามหลักการศึกษาไม่ว่าในยุคสมัยใด การพัฒนาอุปนิสัย เป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายการศึกษา และโรงเรียน/ครู ต้องเอาใจใส่พัฒนาอุปนิสัยของนักเรียน แต่ในระยะหลังนี้ ย่อหย่อนลงไปมาก ผมโทษลัทธิ “สอนเพื่อสอบ” เน้นการสอบมาตรฐานส่วนกลาง ซึ่งสอบได้เพียงวิชาความรู้เท่านั้น ไม่สามารถสอบอุปนิสัยได้

ทั้งๆ ที่ในยุคปัจจุบัน สถานศึกษา/ครู ยังต้องเอาใจใส่ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอุปนิสัย เพราะจะเป็นทุนชีวิต ช่วยให้เด็กมีชีวิตที่ดีในอนาคต เพราะโลกยุคทุนนิยมบริโภคนิยม และขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยตลาด สังคมเต็มไปด้วยมายา กึ่งเท็จกึ่งจริง เพื่อกระตุ้นการบริโภค ผู้อ่อนแอตกเป็นเหยื่อของมายาและกิเลสที่ถูกกระตุ้น ซึ่งในหลายๆ ครั้ง อยากรู้จริยธรรมของการสื่อสาร

คนที่จิตใจอ่อนแอ ไม่ได้รับการฝึกฝนเกิดอุปนิสัยที่เข้มแข็ง รู้เท่าทัน ด้านทานความเย้ายวนได้ ก็จะตกเป็นเหยื่อ และมีชีวิตที่ยากลำบาก ไร้ความสุข

ผมจึงไม่เห็นด้วย ที่วงการศึกษามอง “อุปนิสัยศึกษา” เป็นเรื่องที่มีการดำเนินการ หรือจัดการเรียนรู้ แยกออกมาต่างหาก จากการศึกษาในหลักสูตรปกติ ผมคิดว่า
นั่นเป็นมิจฉาติฐิของลัทธิแยกส่วน

ผมเชื่อว่า การศึกษาที่ดีต้องจัดการฝึกฝนเรียนรู้ด้านการสร้างอุปนิสัยที่ดี ที่เข้มแข็ง เป็นส่วนหนึ่งของทักษะชีวิต ที่เป็นส่วนหนึ่งของทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑
ที่จะต้องฝึกฝนบูรณาการอยู่ในทุกสาระวิชา ทุกกิจกรรม ไม่ใช่แยกออกมาเป็นวิชาหรือกิจกรรมต่างหาก

ผมเชื่อในการศึกษาแบบบูรณาการ

วิจารณ์ พานิช

๘๓.ค. ๕๗

ชีวิตที่พอเพียง: ๒๐๙๓. อุปนิสัยศึกษา

เขียนโดย ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช

วันเสาร์ที่ 08 กุมภาพันธ์ 2014 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันเสาร์ที่ 08 กุมภาพันธ์ 2014 เวลา 23:06 น.

บันทึกนี้เขียนที่ [GotoKnow](#) โดย [Prof. Vicharn Panich](#)